

GÜZEL SANAT EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİ İLE SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN SÜREKLİ VE DURUMLUK KAYGILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF STATE AND TRAIT ANXIETY OF FINE ART EDUCATION STUDENTS AND SPORTS SCIENCES STUDENTS

Levent CEYLAN*
Gülten İMAMOĞLU**

Öz

Güzel sanatlar eğitimi öğrencileri ile Spor bilimleri öğrencilerinin sınav dönemi durumluk ve sürekli kaygı durumlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Kaygı envanteri uygulanan öğrencilerin anketlerinden 270'i değerlendirildi. İstatistiksel işlemlerde bağımsız t- testi kullanılmıştır. Cinsiyete göre durumluk puanında anlamlı bir farklılık bulunurken ($p < 0,05$), sürekli kaygı durumunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilerde sınavlar döneminde durumluk kaygı puanı 41,18 ve süreklilik kaygı puanı 23,02 bulunurken spor bilimleri öğrencilerinde durumluk kaygı puanı 48,55 ve süreklilik kaygı puanı 24,12 bulunmuştur. Güzel sanatlar ve spor eğitimi alan öğrencilerin süreklilik kaygı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken ($p > 0,05$), durumluk kaygı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Güzel sanatlar ve spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin durumluk kaygı düzeyleri farklılık gösterirken sürekli kaygı durumları benzer bulunmuştur. Durumluluk kaygı puanı spor eğitimi alan öğrencilerde sanat eğitimi alan öğrencilere göre daha yüksek bulunması denek farklılığı yanında müsabaka ve yarışma ortamının etkisi olduğunu düşündürmektedir. Spor eğitimi alan öğrencilere Güzel sanatlar eğitimi ve güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilere spor eğitimi veya faaliyetleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Öğrenci, Güzel Sanat Eğitimi, Spor Eğitimi.

Abstract

While there was a significant difference in state status by gender ($p < 0.05$), no statistically significant difference was found in trait anxiety ($p > 0.05$). In the exams of the students who received fine arts education, the state anxiety score was 41.18 and the trait anxiety score was 23.02, while the sports science students had a state anxiety score of 48.55 and trait anxiety score of 24.12. While there was no significant difference between trait anxiety scores of students who received fine arts and sports education ($p > 0.05$), there was a significant difference between state anxiety scores ($p < 0.05$). Conclusion: While the state anxiety levels of university students receiving fine arts and sports education differed, trait anxiety levels were similar. The state anxiety score was found to be higher in the students who received sports education compared to the students who received art education, suggesting that the match and competition environment had an effect besides the subject difference. Sports education can be offered to students who receive fine arts education and sports education or activities to students who receive fine arts education.

Keywords: Anxiety, Student, Fine Art Education, Sports Education.

1.GİRİŞ

Kaygı; insanın doğasında mevcut olan, psikolojik ve çevresel olaylara gösterilen duygusal bir tepkidir (Babaroğlu, 2004, 48). Kaygı insan tarafından tehlikeli olarak algılanıp yorumlanan herhangi bir durum karşısında yaşanan bir duygudur (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2000, 65-71). Kaygı, insanın ortaya çıkan bir uyarıya karşı karşıya kaldığında yaşadığı, duygusal, zihinsel ve bedensel değişim ortaya çıkaran bir uyarılmışlık halidir (Aydın ve Dilmaç, 2004, 41). Kaygı insanlarda hoş olmayan, onları rahatsız eden ve olumsuz etkileyen bir duygu durumudur (Özgan ve ark., 2008, 337-350). Kaygılanma ya da kaygı duyma; yapısal özellikleri bakımından insandan insana, içinde bulunulan duruma göre farklılık gösterebilir.

Kaygı; Durumluk kaygı ve Sürekli kaygı olarak ikiye ayrılır. Durumluk kaygı, çevre şartlarına bağlı bir stresten dolayı ortaya çıkan, çoğunlukla mantıki nedenlere bağlı, diğer insanlarca da nedeni anlaşılabilen ve genellikle her insanın yaşadığı geçici duruma bağlı bir kaygı şeklidir (Kuru, 2000). Sürekli kaygı ise; durumluk olan duygusal reaksiyonların sıklığının ve yoğunluğunun artması ve süreklilik kazanmasıdır (Özguven, 2000, 45).

* Öğr. Gör., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, leventceylan17@hotmail.com

** Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Anasanat Dalı, gki55@yahoo.com

Üniversite öğrencileri, yaşamlarının en önemli dönemlerinden birindedirler. Eğitim ortamını ve başarıyı etkileyebilecek etmenlerden biri de kaygıdır. Sürekli kaygısı yüksek olan kişilerde; davranışların aksaması, algılama ve dikkat bozuklukları, akademik başarının düşmesi, kişiler arası ilişkilerden kaçınma ve içe kapanma gibi belirtiler de ortaya çıkabilir (Özyürek ve Demiray, 2010, 247-256).

Kaygı performansı etkileyen psikolojik faktörlerden biri olarak görülür (Bingöl ve ark., 2012, 121-125). Bazı etkinlikler kaygıyı artırabilir veya azaltabilir. Güzel sanatlarla uğraşma veya spor yapmak kaygı üzerine etkili olabilir. Güzel sanatlar alanı, genel itibarı ile alanlar arasında insanın kendini daha çok ifade edebildiği, bireysel özelliklerini; yaptığı resim, çaldığı ya da söylediği müzik ile gösterebildiği bir alan olarak kabul edilebilir (İmamoğlu, 2017, 1-20). Genel olarak insanlar kaygıyı gelecekle ilgili karamsarlık, başarısızlık, endişe, umutsuzluk, karışıklık duygularıyla birlikte dile getirirler (Develi, 2006, 20). Bir gencin müziksel bir etkinlikte kalabalıklar önünde belirli bir performansı ve başarıyı yakalamak zorunda olması kaygısını artırabilir (Osborne ve ark., 2005, 312-330). Benzer şekilde bir resim öğretmenin seyirci önünde yapacağı etkinlikler ya da toplumun beğenisine sunulacak aktiviteler, kaygısını etkileyebilir. Bireysel farklılıklar arasında yer alan yetenek, başarı, güdülenme, çalışma alışkanlıkları, sınav kaygısı, benlik saygısı gibi değişkenler birçok kaygı ile ilişkilidir (Kurtuldu ve Ayaydın, 2010, 111-116). Spor alanında bakılacak olursa kaygı düzeyi müsabaka sonucunu ve performansı olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Başer, 1998). Kaygı düzeyi arttıkça sporcular doğru karar alma durumundan ve yeteneklerini iyi gösterebilmek durumundan uzaklaşırlar (Gümüş, 2002, 42).

Amaç

Güzel sanatlar eğitimi alan öğrenciler ile spor eğitimi alan öğrencilerin durumluk kaygı ve sürekli kaygı düzeyleri arasında benzerlik veya farklılık olup olmadığı merak edilmiştir. Bu çalışmanın amacı Güzel sanatlar eğitimi öğrencileri ile Spor bilimleri öğrencilerinin sınav dönemi durumluk ve sürekli kaygı durumlarının karşılaştırılmasıdır.

2.YÖNTEM

Araştırmanın evrenini, Güzel Sanatlar fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencileri ile Spor bilimleri fakültelerinden öğrenciler oluşturmuştur. Örneklem ise Güzel sanatlar eğitimi alan (Resim ve Müzik eğitimi) Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencileri ile (n=132) ile Spor Bilimleri fakültesi öğrencilerinden (n=145) oluşmuştur. Örneklemen evreni temsil ettiği varsayılmıştır. Araştırmada öğrencilerin gelir düzeyleri, sınıf düzeyleri ve bedensel olarak aktivite durumlarının sorulmaması sınırlılık olarak görülür. Öğrencilere vize sınav döneminde gönüllü olarak kaygı envanteri rastgele yöntemle seçilerek doldurtulmuştur. Doldurulan anketlerden 277 âdeti değerlendirilmiştir.

2.1.Veri Toplama Araçları:

Araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ile Spielberger’in “Sürekli-Durumluk Kaygı Envanteri” kullanılmıştır.

2.1.1.Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri: Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri toplam yirmişer maddeden oluşan iki ayrı ölçekten meydana gelmektedir. Durumluk Kaygı Ölçeği maddelerinde ifade edilen duygu ya da davranışlar bu tür yaşantıların şiddet derecesine göre (1) hiç, (2) biraz, (3) çok, (4) tamamen gibi şıklardan birini işaretlemek suretiyle cevaplandırılır. Sürekli Kaygı Ölçeğinde ise, ifade edilen duygu ya da davranışlar sıklık derecesine göre (1) hemen hiçbir zaman, (2) bazen, (3) çok zaman, (4) hemen her zaman şeklinde işaretlenir (Yücel, 2003). Ölçekte iki tür ifade bulunur. Bunlara, doğrudan ya da düz (direkt) ve tersine dönmüş ifadeler diyebiliriz. Doğrudan ifadeler; olumsuz duyguları, tersine dönmüş ifadeler ise; olumlu duyguları dile getirir. Bu ikinci tür ifadeler puanlanırken 1 ağırlık değerinde olanlar 4’e, 4 ağırlık değerinde olanlar ise 1’e dönüşür. Durumluk Kaygı Ölçeğinde, on tane tersine dönmüş ifade yer alır. Bunlar; 1, 2, 5, 8, 10, 11, 15, 16, 19 ve 20’ inci maddelerdir. Sürekli Kaygı Ölçeğinde ise tersine dönmüş ifadelerin sayısı yedi adettir. Bunlar; 1, 6, 7, 10, 13, 16, 19’ uncu maddelerdir. Doğrudan ve tersine dönmüş ifadelerin toplam puanı hesaplanır. Doğrudan ifadeler için elde edilen toplam puandan, tersine dönmüş ifadelerin toplam puanı çıkarılır. Bu sayıya önceden saptanmış Durumluk Kaygı Ölçeği için 50 ve Sürekli Kaygı Ölçeği için 35 eklenir. En son elde edilen değer bireyin kaygı puanıdır (Kartopu, 2012, 147-170; Spielberger ve Charles, 1989; Yücel, 2003).

2.2.İstatistiksel işlemler:

Verilerin istatistiksel analizlerinin yapılmasında 23 SPSS programı kullanılmıştır. Veriler değerlendirilirken “Kolmogorov Smirnov Testi” ile normal dağılıma uygunluğu araştırılmış ve tüm verilerin normal dağılıma uyduğu tespit edilmiştir. Farklılıklara Bağımsız grup t -testi ile bakılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde cinsiyete göre öğrencilerin yaş, boy ve vücut ağırlıkları karşılaştırılması tablo 1’de verilmiştir. Tablo 2’de cinsiyete göre durumluk ve süreklilik puanları dağılımı ve Tablo 3’te eğitim alanına göre durumluk ve süreklilik puanları dağılımı verilmiştir.

Tablo 1: Cinsiyete göre öğrencilerin yaş, boy ve vücut ağırlıkları karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	Ortalama	St. sapma	t-test
Yaş (Yıl)	Kadın	125	21,14	2,11	-1,90
	Erkek	152	21,78	3,18	
Boy uzunluğu (cm)	Kadın	125	162,40	4,30	-17,14**
	Erkek	152	175,96	5,54	
Vücut ağırlığı (kg)	Kadın	125	57,62	8,85	-9,87**
	Erkek	152	70,23	9,68	
Beden Kütle İndeksi (kg/m ²)	Kadın	125	21,96	2,32	3,32*
	Erkek	152	22,67	2,35	

*p<0,05 **p<0,001

Tablo 2: Cinsiyete Göre Durumluk ve Süreklilik Puanları Dağılımı

Ölçek	Cinsiyet	n	Ortalama	Std. sapma	t-testi
Durumluk puan	Kadın	125	46,15	3,19	2,73*
	Erkek	152	43,58	3,12	
Süreklilik puan	Kadın	125	24,01	3,61	1,02
	Erkek	152	23,13	3,01	

*p<0,05

Tablo 3: Eğitim Alanına Göre Durumluk ve Süreklilik Puanları Dağılımı

Ölçek	Alan	n	Ortalama	St.sapma	t-testi
Durumluk puan	Güzel sanatlar	132	41,18	3,11	-3,32*
	Spor Bilimleri	145	48,55	3,41	
Süreklilik puan	Güzel sanatlar	132	23,02	2,64	0,60
	Spor Bilimleri	145	24,12	2,79	

*p<0,05

4.TARTIŞMA

Çalışmaya katılan üniversite öğrencileri kadınlarda 21,14 yaş ve erkeklerde 21,78 yaş ortalamasına sahiptir. Beden Kütle indeks değerleri kadınlarda 21,96 kg/m² ve erkeklerde 22,67 kg/m² bulunmuştur. Cinsiyete göre öğrencilerin boy uzunlukları, vücut ağırlıkları ve Beden kütle indeksleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,001). Beden Kitle indeks değerleri 22-23,90 arasında ise normal kabul edilir (Hsu ve ark., 2018). Bu çalışmada kadınlar daha zayıf olmakla birlikte Beden kütle indeks değerleri normal sağlıklı olma sınırları içerisinde bulunmaktadır. Kadınlar erkeklere göre daha zayıf olma arzusunda bulunurlar, şişman olma ve benzeri konularda daha fazla endişe duyarlar. Bu ve benzeri nedenler kaygılarını artırabilir.

Tutkun ve ark., (2017) araştırmalarında sporcu öğrencilerin durumluk puanı 53,25 ve sedanter öğrencilerin 51,57 iken süreklilik puanları sporcu öğrencilerde 22,72 ve sedanterlerde 24,57 olduğunu tespit etmişlerdir. Bu çalışmada güzel sanatlar eğitimi alan öğrenciler ile spor eğitimi alan öğrencilerinin cinsiyete göre durumluk ve süreklilik kaygı puanlarına bakıldığında kadın öğrencilerin durumluk puanları 46,15 ve süreklilik puanları 24,01, erkek öğrencilerin durumluk puanları 43,58 ve süreklilik puanları 23,13 olarak bulunmuştur. Bu araştırma da hem durumluk hem de sürekli kaygı puanları düşük olarak kabul edilebilir. Sporla uğraşan öğrencilerin daha olumlu kişilik özellikleri kazanabileceği belirtilmiştir (Koca ve ark., 2018, 42). Yine sporla yapan öğrencilerin liderlik özellikleri iyi derecede kabul edilmiştir (Çetinkaya ve İmamoğlu, 2018, 719-725). Sanat eğitiminin bilinçli estetik yargılarda bulunmayı sağlayabilme yanında sanatsal yeti, yetenek ve yaratıcılığı geliştirebilmek; Özgür ve özgün düşünme, deneme ve üretme kapasitesini geliştirebilmek gibi olumlu etkileri vardır (Dilmaç, 2010, 49-65). Bingöl ve ark. (2012) cinsiyetlerine göre erkeklerin ve kadınların durumluk kaygı düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark bulunmadıklarıdır. Köse (2006)’nin yapmış olduğu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının mesleki kaygı düzeyleri değerlendirilmiş ve belirlenen her üç boyut için de kaygı düzeylerinin düşük olduğu belirtilmiştir.

Dilmaç (2010) araştırmasında görsel sanatlar öğretmeni adaylarının düşük düzeyde mesleki kaygıları olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Bir çalışmada güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeyleri cinsiyet ve alana göre farklılık göstermediği bulunmuştur (Temiz, 2011, 303-310). Yine Güler ve Çakır (2013) kız öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerinin anlamlı düzeyde yüksek olduğunu bulmuşlardır. Kaygı ile cinsiyet arasındaki ilişkilere yönelik araştırmalarda öğrenci grupları ele alındığında ise cinsiyetler arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür (Gençtan, 1993). Başaran ve ark., (2009) bayan ve erkek sporcuların sürekli kaygı puanları arasında anlamlı farklılık tespit etmezken, durumluk kaygı puanları arasında anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Bu çalışmada güzel sanatlar eğitimi alan öğrenciler ile spor eğitimi alan öğrencilerinin cinsiyete göre durumluk ve süreklilik kaygı puanlarına bakıldığında kadın öğrencilerin hem durumluk hemde süreklilik kaygı puanları erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Cinsiyete göre durumluluk puanda anlamlı bir farklılık bulunurken ($p < 0,05$), sürekli kaygı durumunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Gürer ve ark.,(2014) çalışmalarında düzenli egzersiz yapmanın kaygı üzerinde olumlu etkisini bulurken kaygı düzeyinde cinsiyetin etkisi olmadığını belirtmişlerdir. İmamoğlu (2017) çalışmasında cinsiyete göre durumluk kaygı puanlarını süreklilik kaygı puanlarından daha yüksek bulmuştur. Bu çalışmada da durumluk kaygı puanlarını süreklilik kaygı puanlarından daha yüksek bulmuştur. İmamoğlu (2017) çalışmasında kaygı puanlarının sanat eğitimi almayan öğrencilere göre sanat eğitimi alan öğrencilerde daha düşük olması Sanat eğitiminin öğrencilerde hem durumluk hem de sürekli kaygı düzeyini düşürdüğü şeklinde yorumlanmıştır.

Sanat eğitimi temelde sanatsal etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin bilişsel ve hareketsel yönlerinin yanında, özellikle duyuşsal yönünün gelişmesinde çok önemli rol oynar (Uçan, 1997, 27). Çağdaş sanat eğitimi, temelde sanatsal etkinlikler yoluyla bireylerin ve toplumun içinde yaşadıkları olaylara daha duyarlı olmalarına da katkı sağlar (Buyurgan ve Buyurgan, 2012, 9). Bu çalışmada güzel sanatlar eğitimi alan öğrenciler ile spor eğitimi alan öğrencilerin durumluk ve süreklilik kaygı puanlarına bakıldığında, Spor eğitimi alan öğrencilerin hem durumluk (48,55 ye karşılık 41,18 puan) hem de süreklilik kaygı puanları (24,12'ye karşılık 23,02 puan), Güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilerinden daha yüksektir. Güzel sanatlar ve spor eğitimi alan öğrencilerin süreklilik kaygı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken ($p > 0,05$), durumluk kaygı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Spor eğitimi alan öğrencilerin durumluk kaygı puanlarının güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilere göre daha yüksek olması denek farklılıkları yanında onlardan bazılarının müsabaka ortamında bulunuyor olmalarının etkisi de olabilir. Bir araştırmada Dowthwaite ve Armstrong yapılacak karşılaşmanın önemini yüksekliği oranında, karşılaşma öncesi durumluk kaygının yüksek olduğunu belirtmişlerdir (Cox, 1990).

Şahin ve ark., (2006) yapmış oldukları bir araştırmada öğrencilerin sınav kaygılarının çok yüksek olduğu ve sınavdan çok önce kaygılarının artmaya başladığını belirtmişlerdir. Bu araştırmada da her iki grupta da durumluk kaygı puanları sürekli kaygı puanlarından yüksek bulunmuştur. Bu durum değişik faktörler yanında öğrencilerin sınav döneminde bulunmalarından kaynaklanabilir. Çünkü stresin yoğun yaşandığı durumlarda durumluk kaygı düzeyi yükselir; stres ortadan kalktığında, durumluk kaygı düzeyi düşer (Ehtiyar ve Üngüren, 2008:159-181; Öztürk, 2008, 48). Öğrencilerin sınav dönemlerindeki stresleri, mezuniyetleri, iş ya da işsizlik durumlarını düşünmeleri, geleceğe yönelik planları, yaşadıkları arkadaşlıklar, iş bulamama korkusu ve çeşitli sorumluluklar kişide kaygı yaratıcı etmenlerden bazıları olarak sayılabilir (Dilmaç,2010: 49-65).

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak güzel sanatlar ve spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin durumluluk kaygı düzeyleri farklılık gösterirken sürekli kaygı durumları benzer bulunmuştur. Durumluluk kaygı puanı spor eğitimi alan öğrencilerde sanat eğitimi alan öğrencilere göre daha yüksek bulunması denek farklılığı yanında müsabaka ve yarışma ortamının etkisi olduğunu düşündürmektedir.

Spor eğitimi alan öğrencilere güzel sanatlar eğitimi ve güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilere spor eğitimi veya faaliyetleri önerilebilir.

Spor eğitimi alan öğrencilere müsabaka veya yarışmacı sporcu olmaları da sorulmalıdır. Müsabık olan ve olmayan spor eğitimli öğrencilerle güzel sanatlar eğitimi resim ve müzik eğitimi alanlar ayrı ayrı karşılaştırılarak daha iyi sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- Alisinanoğlu, F., Ulutaş, İ. (2003).Çocukların kaygı düzeyleri ile annelerinin kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 28 (128), 65-71
- Aydın, E & Dilmaç, B. (2004). *Eğitime İlişkin Çeşitlemeler*. (Ed:Musa Gürsel), Konya: Eğitim Kitabevi

- Babaroğlu, A. (2004). *Lösemi hastası olan çocukların ve annelerinin umutsuzluk düzeyleri ile annelerin kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi
- Başaran, M.H., Taşgün, Ö., Sanioğlu, A. ve Taşkın, A.K. (2009). Sporcularda Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 533-542
- Başer, E. (1998). Uygulamaları spor psikolojisi, Bağırhan Yayınevi, Ankara
- Bingöl, H., Çoban, B., Bingöl, Ş. & Gündoğdu, C. (2012). Üniversitelerde öğrenim gören Tekvando milli takım sporcularının maç öncesi kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 121-125
- Buyurgan, S., Ve Buyurgan, U. (2012). Sanat Eğitimi ve Öğretimi (3.Baskı). Ankara: PEGEM A., s.9
- Cox, Richard H. (1990). Sport Psychology, Concepts and Applications, Second Edition, Wm. C. Brown Publishers, Dubuque, 92
- Çetinkaya G., İmamoğlu G. (2018). Research on Leadership Tendency of Students Taking Sports Education According Difference Variations, *The Journal of International Social Research*, Volume: 11 Issue: 59: 719-725
- Develi, E. (2006). *Konya'da İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerin Sürekli Kaygı Durumlarının İncelenmesi*, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Dilmaç O. (2010). Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, Erzurum, sayı 24, s.49-65
- Ehtiyar, R. Ve Üngüren, E. (2008). Turizm eğitimi alan öğrencilerin umutsuzluk ve kaygı seviyeleri ile eğitime yönelik tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1 (4): 159-181
- Gençtan, E. (1993). Psikanaliz ve Sonrası, Remzi Kitabevi, 5. Basım, Ankara
- Gümüş, M., (2002). *Profesyonel Futbol Takımlarında Puan Sıralamasına Göre Durumluk Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Güler D., Çakır G. (2013). Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (39): 82-94
- Gürer B., Adiloğulları İ., Şahin H.M., (2014). Examination of state-trait anxiety levels of elite athletes according to some variables. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, Volume: 16 - Issue: 1: 4-7
- Hsu, C.C., Wahlqvist, M.L., Wu, I.C., Chang, Y.H., Chang, I.S., Tsai, Y.F., Hsiung, C.A. (2018). Cardiometabolic disorder reduces survival prospects more than suboptimal body mass index irrespective of age or gender: a longitudinal study of 377,929 adults in Taiwan. *BMC Public Health*, 18(1):142.
- İmamoğlu, G. (2017). Comparison of State and Trait Anxiety of Art Education Students and Social Sciences Students. *İdil*, 6 (33):1-20
- Kartopu S. (2012). Lise öğrenci ve öğretmenlerinin durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Kahramanmaraş örneği). *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(2): 147-170
- Koca F., İmamoğlu G., İmamoğlu O., (2018). Sports Status of High School Students and Investigation Of Personality Characteristics by Gender. *The Journal of Academic Social Science*, Year:6, Vol: 80: 31-42
- Köse, S. (2006). Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleki Kaygıları. *M.A.E.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 12, s. 80-89., Burdur,
- Kurtuldu M.K., Ayaydın A. (2010). Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerin Mesleki Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 28:111-116
- Kuru, E. (2000). Sporda Psikoloji. Ankara: G. Ü. İletişim Fakültesi Basımevi
- Osborne, M. S., Kenny, D. T. & Holsomback, R. (2005). Assessment of Music Performance Anxiety in Late Childhood: A Validation Study of the MPAAI-A. *International Journal of Stress Management*, 12(4): 312-330
- Özgan, H. Balkar, B. Eski, M. (2008). Eğitim Fakültesi Öğrencileri Tarafından Sınıfta Algılanan Stres Nedenleri ve Kişisel Değişkenlerin Strese Olan Etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, www.esosder.com ISSN:1304-0278 7(24): 337-350
- Özgüven, İ.E. (2000). Psikolojik testler. Ankara: PDREM Yayınları, 1-80
- Öztürk, A. (2008). *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Programı öğrencilerinin durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki*. Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Anabilim Dalı Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa
- Özyürek, A. Ve Demiray, K. (2010). Yurtta ve ailesi yanında kalan ortaöğretim öğrencilerinin kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 11 (2): 247-256,
- Şahin, H., Günay T. Ve Batu, H. (2006). İzmir İli Bornova ilçesi lise son sınıf öğrencilerinde üniversiteye giriş sınavı kaygısı. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 15(6): 107-113
- Temiz E. (2011). Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Cinsiyet ve Alan Değişkenleri Açısından İncelenmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy Fine Arts*, D0061, 6, (2): 303-310
- Tutkun E., İmamoğlu O., Atan T. (2017). Üniversiteli Spor Eğitimli Öğrenciler ve Sedanterlerin Kaygı Durumları. *Uluslararası Balkan Spor Bilimleri Kongresi, Uludağ Üniversitesi, 21-23 Mayıs*, www.uludagbalkansporbilimleri.
- Spielberger, C. & Charles, D. (1989). *Stress and anxiety in sports, anxiety in sports: An international perspective*. N.Y. USA: Hemisphere Publishing.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yücel, Ebru O. (2003). *Tekvandalıların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Müسابakalardaki Başarılarına Etkisi*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara